

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 45/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. februára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátska kancelária, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 13/2018 a jeho uznesením z 24. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2019 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 13/2018 a jeho uznesením z 24. októbra 2018. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 15. januára 2019.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 76/2013 z 29. novembra 2013 bol sťažovateľ odsúdený pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 a 2 písm. b), ods. 3 písm. a) a ods. 4 písm. a) v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a s poukazom na § 138 písm. a), d), f) a i) Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 20 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

3. Uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 To 27/2014-7119 z 1. októbra 2014 bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zamietnuté.

4. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 13/2018 z 24. októbra 2018 bolo dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu odmietnuté. Uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 15. novembra 2018.

5. Podľa názoru sťažovateľa pri rozhodovaní o jeho dovolaní najvyšší súd porušil označené články ústavy, listiny a dohovoru, a to z týchto dôvodov:

Okresný súd rozhodoval po podaní obžaloby na neverejnom zasadnutí konanom 25. februára 2011 o ponechaní sťažovateľa vo väzbe. Senát bol zložený okrem predsedníčky senátu ešte z ďalších troch prísediacich, a to A [REDACTED] M [REDACTED], V [REDACTED] Z [REDACTED] a [REDACTED] K [REDACTED] H [REDACTED]. Na verejnom zasadnutí okresného súdu o predbežnom prejednaní obžaloby konanom 23. marca 2011 rozhodovali tie isté tri prísediace. Na neverejnom zasadnutí okresného súdu konanom 29. apríla 2011 rozhodovali tiež rovnaké prísediace.

Naproti tomu na všetkých hlavných pojednávaniach rozhodovali v senáte okresného súdu prísediaci M [REDACTED] M [REDACTED], A [REDACTED] M [REDACTED] a V [REDACTED] Z [REDACTED].

5.1 Podľa názoru sťažovateľa okresný súd konal v nezákonnom zložení senátu. Už pri rozhodovaní o ponechaní sťažovateľa vo väzbe a najmä na verejnom zasadnutí 23. marca 2011 bolo zloženie senátu vymedzené prísediacimi [REDACTED] K [REDACTED] H [REDACTED], A [REDACTED] M [REDACTED] a V [REDACTED] Z [REDACTED], pričom nie je možné zistiť, ktorými konkrétne,

pretože sú traja, čo znamená, že okresný súd rozhodoval v štvorčlennom zložení senátu, čo zákon nedovoľuje. V zápisniciach z príslušných konaní pred súdom sa nenachádza údaj o prítomnosti náhradného sudcu a tento nie je ani identifikovaný.

Od prvého hlavného pojednávania (25. mája 2011) už okresný súd konal v inom zložení senátu, keďže prísediacimi boli M [redacted] M [redacted], A [redacted] M [redacted] a V [redacted] Z [redacted]. M [redacted] M [redacted] však vo veci nebol zákonným sudcom, pretože zákonní sudcovia boli určení už skôr pri ponechaní sťažovateľa vo väzbe (25. februára 2011) a následne na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby (23. marca 2011). Navyše okresný súd opäť rozhodoval v štvorčlennom zložení senátu, čo zákon nedovoľuje. Rovnako uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T 76/2013 z 30. januára 2013, 29. novembra 2013, 5. marca 2014 a všetky ďalšie deklarujú rozhodovanie štvorčlenným senátom zloženým z predsedníčky senátu a prísediacich A [redacted] M [redacted], V [redacted] Z [redacted] a M [redacted] M [redacted]. Tieto osoby sú navyše uvádzané v zmenenom poradí oproti poradiu uvedenému v zápisnici z hlavného pojednávania z 25. mája 2011 a všetkých ďalších, kde sa ako prvý uvádza M [redacted] M [redacted], čo celkom znejasňuje spôsob rozhodovania súdu.

5.2 Podľa názoru sťažovateľa súd nemôže vymeniť sudcov v senáte, keďže títo sa stali zákonnými sudcami už pri prvom rozhodovaní po podaní obžaloby a pri predbežnom prejednaní obžaloby v senáte. To sa vzťahuje aj na náhradného sudcu (náhradného prísediaceho). Pri prvom rozhodovaní po podaní obžaloby nejde totiž o rozhodovanie v prípravnom konaní, a preto aj prísediaci už majú nepochybne možnosť (pri predbežnom prejednaní obžaloby aj povinnosť) vyjadriť sa v rámci senátu po oboznámení sa so spisom a s obžalobou aj k samotnej podstate obžaloby. Nepochybne teda už môžu prezentovať aj svoj predbežný názor na vec v senáte pred ostatnými členmi senátu. Predseda senátu preto nemôže mať možnosť ovplyvniť budúce rozhodnutie tým, že niektorého člena senátu v ďalšom konaní vymení.

5.3 Sťažovateľ ďalej namieta, že ak predsedníčka senátu postupovala v danej veci podľa § 246 ods. 2 Trestného poriadku a určovala náhradného sudcu, tento sa nesmie zúčastňovať hlasovania v senáte. Pritom z uznesení prijatých okresným súdom možno dôvodne predpokladať, že sa rozhodovania a hlasovania zúčastňoval aj takýto náhradný sudca. Nie je možné dospieť k opačnému názoru, keďže pozícia náhradného sudcu nie je

v zápisniciach identifikovaná. Nie je vôbec jasné, kto bol náhradným sudcom a ak ním bol niekto z prísediacich, ako je možné, že na hlavnom pojednávaní konanom 25. mája 2011 sa objavuje ďalší prísediaci M■■■■ M■■■■, ktorý sa zúčastňuje ďalšieho konania pred okresným súdom a rozhoduje v štvorčlennom zložení senátu, hoci tohto sudcu neurčil ako náhradného sudcu opatrením predsedu okresného súdu na základe žiadosti predsedníčky senátu. Keďže aj prísediaci má s poukazom na § 246 ods. 2 Trestného poriadku postavenie člena senátu, ak by prísediaci M■■■■ M■■■■ bol naozaj náhradným prísediacom, nemohol byť zákonným sudcom, z čoho vyplýva, že celý senát bol nezákonne zložený. Znamená to, že aj v prípade, ak by sa z pôvodne určeného senátu pri prvom rozhodovaní po podaní obžaloby nemohol niekto zo sudcov a prísediacich zúčastňovať ďalšieho konania, nemôže sa stať namiesto neho počas už prebiehajúceho konania pred súdom niekto iný zákonným, hoci aj náhradným sudcom alebo prísediacom určeným pôvodne na základe opatrenia predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 247/2011 z 25. februára 2011. Ak by tu vznikla takáto situácia (pôvodný náhradný prísediaci by sa nemohol ďalej konania zúčastňovať), nie je možné ho v ľubovoľnom štádiu trestného konania jednoducho vymeniť. Keďže v danej veci sa tak stalo, obstojí záver, že okresný súd rozhodoval v nezákonnom zložení senátu.

5.4 Sťažovateľ navyše upozorňuje, že prísediaca ■■■ K■■■■ H■■■■ sa vzdala funkcie prísediacej podaním z 23. mája 2011 a M■■■■ M■■■■ sa ako člen senátu prvýkrát objavuje pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní 25. mája 2011, pričom vôbec nie je jasné a určiteľné, na základe akého opatrenia predsedu okresného súdu sa M■■■■ M■■■■ stal náhradným prísediacom. Opatrenie predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 247/2011 z 25. februára 2011 sa mohlo vzťahovať len na niekoho z pôvodných prísediacich (■■■ K■■■■ H■■■■, A■■■ M■■■■ a V■■■ Z■■■■), čo v tomto opatrení malo byť jednoznačne určené.

5.5 Podľa sťažovateľa treba tiež zdôrazniť, že až v písomnom vyhotovení rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 76/2013 z 29. novembra 2013 sa objavuje trojčlenný senát, čo celú situáciu ešte viac znejasňuje, pretože to nekorešponduje s dovtedajším rozhodovaním okresného súdu.

5.6 Sťažovateľ ďalej dodáva, že predmetom sťažnosti nie je námietka proti tomu, že prísediaci boli vybratí z viacerých osôb vymenovaných v rozvrhu práce, lebo v tomto smere nemožno okresnému súdu skutočne nič vytknúť. Sťažovateľ však okresnému súdu vytýka, že svojím postupom znemožnil transparentné určenie osôb, ktoré v úlohe prísediacich v jeho prípade skutočne rozhodovali. Stalo sa tak až v takej miere, že rozhodnutie okresného súdu nezodpovedá základným požiadavkám kladeným na spravodlivé súdne konanie a spočívajúcim v transparentnosti výberu členov senátu, teda v určení, kto je kto. Už na začiatku boli vybratí traja prísediaci bez toho, aby bolo možné nepochybné zistiť, ktorí sú prísediaci a ktorý je náhradný prísediaci, čím sa znemožnilo určiť, kto tvoril zákonný senát a podľa akých pravidiel bol vybratý. Zjednodušene vyjadrené nie je možné urobiť záver, že vo veci rozhodoval senát v zákonomnom zložení, pretože aj keď boli prísediaci vybratí z menného zoznamu obsiahnutého v rozvrhu práce, nie je zrejmé, kto z nich v jednotlivých štádiách trestného konania rozhodoval, a navyše v jednotlivých rozhodnutiach je podľa ich záhlavia deklarované, že rozhodovali všetci štyria prísediaci. Tieto pochybnosti nie je možné odstrániť stanoviskom súdu, pretože tieto rozhodnutia existujú, stali sa právoplatnými a vykonateľnými, nemožno ich spätne meniť vyjadrením súdu, teda spôsobom, ktorý je mimo rámec ustanovení Trestného poriadku. Navyše je dôležité, že postavenie člena senátu má aj náhradný sudca, ktorým ak by aj bol M [REDACTED] M [REDACTED], nemohol ním byť, pretože pri prvých úkonoch okresného súdu v tejto veci členom senátu nebol (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 23/2013).

6. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č.k. 6 Tdo 13/2018 zo dňa 24.10.2018 porušil ústavné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo sťažovateľa na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6 Tdo 13/2018 zo dňa 24.10.2018 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

6.1 Napokon sťažovateľ uvádza, že požaduje náhradu trov konania v celkovej výške 363,79 €.

II.

7. Z opatrenia č. 2 predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 247/2011 z 25. februára 2011 vyplýva, že na základe žiadosti predsedníčky senátu [REDACTED] určuje podľa § 246 ods. 1 a 2 Trestného poriadku vo veci obžalovaného Bystríka Šuhajdu a spol. pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 a 2 písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona, ktorá je vedená okresným súdom pod sp. zn. 2 T 16/2011, jedného náhradného prísediaceho na celé konanie v predmetnej veci.

8. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí okresného súdu č. k. 2 T 16/2011-3129 z 23. marca 2011 vyplýva, že predmetom verejného zasadnutia bolo predbežné prejednanie obžaloby proti obvinenému [REDACTED] a spol. (vrátane sťažovateľa). Na verejnom zasadnutí boli *inter alia* prítomní predsedníčka senátu JUDr. Mária Ondrejová a prísediace [REDACTED] K [REDACTED] H [REDACTED], A [REDACTED] M [REDACTED] a V [REDACTED] Z [REDACTED]. Verejné zasadnutie bolo odročené bez meritórneho prejednania veci, a to pre neprítomnosť [REDACTED].

9. Zo zápisnice o neverejnom zasadnutí okresného súdu č. k. 2 T 16/2011-3230 z 29. apríla 2011, ktorého predmetom bolo rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, vyplýva, že prítomní boli *inter alia* predsedníčka senátu JUDr. Mária Ondrejová a prísediace A [REDACTED] M [REDACTED], V [REDACTED] Z [REDACTED] a [REDACTED] K [REDACTED] H [REDACTED]. Žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola zamietnutá.

10. Zo zápisnice okresného súdu o hlavnom pojednávaní č. k. 2 T 16/2011-3285 z 25. mája 2011 vyplýva, že boli prítomní *inter alia* predsedníčka senátu JUDr. Mária Ondrejová a prísediaci M [REDACTED] M [REDACTED], A [REDACTED] M [REDACTED] a V [REDACTED] Z [REDACTED]. Hlavné pojednávanie bolo odročené pre neprítomnosť [REDACTED].

11. Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T 16/2011 z 30. januára 2013 vyplýva, že ním bola predĺžená celková lehota väzby sťažovateľa o 9 mesiacov, teda do 20. decembra 2013. Zo záhlavia uznesenia je zistiteľné, že senát okresného súdu rozhodoval v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Mária Ondrejová a prísediaci A [REDACTED] M [REDACTED], V [REDACTED] Z [REDACTED] a M [REDACTED] M [REDACTED].

12. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní okresného súdu č. k. 2 T 76/2013-6692 z 29. novembra 2013 vyplýva, že prítomní boli *inter alia* predsedníčka senátu JUDr. Mária Ondrejová a prísediaci M■■■■ M■■■■, A■■■■ M■■■■ a V■■■■ Z■■■■. Na tomto hlavnom pojednávaní došlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku.

13. Zo záhlavia písomného vyhotovenia odsudzujúceho rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 76/2013 z 29. novembra 2013 vyplýva, že okresný súd rozhodoval v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Ondrejovej a z prísediacich A■■■■ M■■■■ a V■■■■ Z■■■■.

14. Zo záhlavia uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 T 76/2013 z 29. novembra 2013 vyplýva, že okresný súd rozhodoval v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Ondrejovej a z prísediacich A■■■■ M■■■■, V■■■■ Z■■■■ a M■■■■ M■■■■. Predmetom rozhodovania bolo ustálenie, že do plynutia lehôt väzby podľa § 76 ods. 6 a § 76a Trestného poriadku sa sťažovateľovi nezapočítava doba od 12. júla 2013 do 6. augusta 2013, počas ktorej sa nemohol zúčastniť na úkonoch trestného konania.

15. Zo záhlavia uznesenia okresného súdu č. k. 2 T 76/2013-6861 z 5. marca 2014 vyplýva, že senát rozhodoval v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Mária Ondrejová a prísediaci A■■■■ M■■■■, V■■■■ Z■■■■ a M■■■■ M■■■■. Predmetom rozhodovania bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby.

16. Z uznesenia krajského súdu č. k. 1 To 27/2014-7119 z 1. októbra 2014 vyplýva, že ním bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 76/2013 z 29. novembra 2013 ako nedôvodné.

Podľa konštatovania krajského súdu sťažovateľ v doplnení odvolania prostredníctvom obhajcu (totožného s jeho právnym zástupcom v konaní vedenom ústavným súdom, pozn.) namietal nezákonné zloženie senátu, resp. neidentifikovanie náhradného sudcu v zápisniciach.

Podľa názoru krajského súdu námietky týkajúce sa zloženia senátu okresného súdu nie sú dôvodné, senát konal v zložení: JUDr. Mária Ondrejová ako predsedníčka senátu a A■■■■ M■■■■ a V■■■■ Z■■■■ ako prísediaci, pričom všetky tieto osoby sa zúčastnili

na prejednaní a rozhodovaní veci od jej nápadu až do rozhodnutia. Pokiaľ sa trestného stíhania zúčastnil náhradný sudca, tak v tomto smere bolo postupované v zmysle § 246 Trestného poriadku a krajský súd nezistil žiadne také pochybenia, ktoré by bolo možné považovať za nesprávnosť či nezákonnosť. Za také v žiadnom prípade nemožno považovať námietky sťažovateľa o nutnosti identifikovania prísediaceho v zápisnici ako náhradného sudcu, pretože takáto požiadavka nemá právny základ.

17. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tdo 13/2018 z 24. októbra 2018 vyplýva, že ním podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 1 To 27/2014 z 1. októbra 2014.

Podľa konštatovania najvyššieho súdu sťažovateľ v podanom dovolaní argumentoval tým, že okresný súd konal v nezákonnom zložení senátu, keďže tento bol štvorčlenný, čo je v rozpore so zákonom. Zároveň namietal výmenu prísediaceho, keďže zo zápisníc z jednotlivých hlavných pojednávaní je zrejmé, že sa zloženie senátu počas súdneho konania menilo, o čom svedčia neidentické mená prísediacich uvedené v týchto zápisniciach.

Podľa názoru najvyššieho súdu okresný súd rozhodol v zákonnom zložení a v súlade s rozvrhom práce. Vzhľadom na skutkovú a z toho vyplývajúcu časovú náročnosť prejednávanej trestnej veci postupovala predsedníčka senátu v súlade s § 246 ods. 1 a 2 Trestného poriadku a hlavné pojednávania vykonávala aj za účasti náhradného člena senátu. Uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení) by bol naplnený napríklad vtedy, ak by namiesto senátu rozhodol samosudca alebo senát by rozhodol v neúplnom zložení, prípadne ak by napríklad prísediacemu uplynulo funkčné obdobie, k čomu však v danom prípade nedošlo.

III.

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

20. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

21. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

22. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha

interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

23. Sťažovateľ namieta, že okresný súd nekonal a nerozhodol v zákonomnom zložení senátu. Z viacerých zápisníc a rozhodnutí je zrejmé, že konali a rozhodovali popri predsedníčke senátu traja prísediaci, teda konal a rozhodol štvorčlenný senát, čo je neprípustné. Hoci predseda okresného súdu na žiadosť predsedníčky senátu určil pre celé konanie jedného náhradného prísediaceho, sťažovateľovi nie je známe, ktorý z prísediacich mal byť náhradným prísediacim. Navyše v priebehu konania prestala byť členkou senátu ■■■ K■■■■ H■■■■ a členom senátu sa stal M■■■■ M■■■■. Túto zmenu v zložení senátu považuje sťažovateľ za nezákonnú. Ak ■■■ K■■■■ H■■■■, resp. M■■■■ M■■■■ mali byť náhradnými prísediacimi, potom nie je jasné, na akom právnom základe sa stal M■■■■ M■■■■ náhradným prísediacim, pretože absentuje príslušné opatrenie predsedu okresného súdu (jeho existujúce opatrenie sa mohlo vzťahovať len na prvé určenie náhradného prísediaceho).

24. Podľa § 246 ods. 1 Trestného poriadku ak možno dôvodne predpokladať, že hlavné pojednávanie bude trvať dlhší čas alebo ak sa navrhuje výsluch agenta, ohrozeného svedka, chráneného svedka alebo svedka, ktorého totožnosť je utajená, a ak sa počíta s využitím technických zariadení na prenos zvuku a obrazu, zariadi predseda súdu na návrh predsedu senátu, aby sa na hlavnom pojednávaní zúčastnili jeden alebo dvaja náhradní sudcovia alebo prísediaci.

Podľa § 246 ods. 2 Trestného poriadku náhradný sudca alebo prísediaci má postavenie člena senátu. Hlasovania sa však zúčastní len v tom prípade, ak do konania nastúpil namiesto sudcu alebo prísediaceho, ktorému v ďalšej účasti na hlavnom

pojednávani zabránila nejaká prekážka. Sudca alebo prísediaci, za ktorého nastúpil náhradný sudca alebo prísediaci, sa hlavného pojednávania už ďalej nezúčastňuje.

Podľa § 277 ods. 5 tretej vety Trestného poriadku ak došlo k zmene samosudcu alebo sa zmenilo zloženie senátu, musí sa hlavné pojednávanie vykonať znova; to neplatí, ak so zmenou samosudcu alebo zmenou v zložení senátu obžalovaný súhlasí.

25. Zo skutkového hľadiska treba prisvedčiť sťažovateľovi, že z viacerých listinných dôkazov, ktoré ústavnému súdu predložil, nie je na prvý pohľad zistiteľné, či niektorý z troch prísediacích členov senátu okresného súdu bol v postavení náhradného prísediaceho a ak áno, ktorý z nich to bol. Zo súdnych zápisníc, ale ani zo záhlavia niektorých rozhodnutí senátu uvedené údaje nevyplývajú.

26. Napriek uvedenému konštatovaniu pri podrobnej analýze predložených listinných dôkazov je možné ustáliť, že náhradnými prísediacimi boli ■■■ K■■■ H■■■ (do 23. mája 2011, keď sa funkcie prísediacej vzdala) a M■■■ M■■■, ktorý bol prvýkrát uvedený ako prísediaci v zápisnici o hlavnom pojednávaní okresného súdu z 25. mája 2011, pričom ■■■ K■■■ H■■■ po 23. máji 2011 už ako prísediaca nikde uvedená nie je. Tomuto záveru jednoznačne nasvedčuje aj záhlavie písomného vyhotovenia rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 76/2013 z 29. novembra 2013, z ktorého vyplýva, že senát bol zložený z predsedníčky senátu JUDr. Márie Ondrejovej a z prísediacích A■■■ M■■■ a V■■■ Z■■■. To isté sa konštatuje aj v odôvodnení uznesenia krajského súdu č. k. 1 To 27/2014-7119 z 1. októbra 2014.

Zároveň možno na základe uvedených zistení konštatovať aj to, že hoci ■■■ K■■■ H■■■, resp. M■■■ M■■■ sú v niektorých zápisniciach, resp. uzneseniach uvedení ako prísediaci, nijako to neznamená, že sa zúčastnili aj rozhodovania (hlasovania), ako to tvrdí sťažovateľ.

27. Z § 170 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že porady o hlasovaní so súhlasom predsedu senátu sa môže zúčastniť aj náhradný prísediaci, ktorý však nehlasuje. Podľa § 61 ods. 3 Trestného poriadku obálku so zápisnicou o hlasovaní smie otvoriť len predseda senátu na nadriadenom súde pri rozhodovaní o opravnom prostriedku a predseda senátu najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní, ako aj sudca poverený vyhotovením

rozsudku. Ak bol sťažovateľ toho názoru, že niektorého hlasovania sa v rozpore so zákonom zúčastnil aj náhradný prísediaci, resp. že hlasovali namiesto dvoch prísediacich traja prísediaci, mohol túto skutočnosť v odvolacom konaní namietat' s tým, aby predseda odvolacieho senátu využil právo otvoriť obálku so zápisnicou o hlasovaní a nahliadnutím do nej zistiť opodstatnenosť, resp. neopodstatnenosť takejto námietky. Rovnakú požiadavku mohol uplatniť aj v dovolacom konaní, avšak ani jednu z týchto možností nevyužil.

28. Z pohľadu ústavného súdu sa ďalej javí ako významné, že k zmene v osobe náhradného prísediaceho došlo síce po podaní obžaloby, ale ešte pred prvým hlavným pojednávaním okresného súdu, ktoré sa konalo 25. mája 2011. Od tohto momentu už k žiadnej zmene v zložení senátu (ani podľa tvrdení sťažovateľa) nedošlo.

29. Z už citovaného § 277 ods. 5 tretej vety Trestného poriadku možno vyvodit', že zmena v zložení senátu má v zásade za následok potrebu vykonať hlavné pojednávanie znova, teda zopakovať (nanovo vykonať) raz už vykonané dôkazy, a to s tým zrejším cieľom, aby všetci členovia senátu mohli byť pri vykonávaní dokazovania osobne prítomní. Znamená to zároveň, že zmena v zložení senátu, ku ktorej dôjde v čase medzi podaním obžaloby a prvým hlavným pojednávaním, nemá za následok potrebu znova vykonávať dokazovanie, keďže sa v tomto štádiu konania dokazovanie pred súdom spravidla ešte vôbec nezačalo.

30. Za daných konkrétnych okolností ústavný súd nepovažuje za potrebné riešiť otázku, či určenie druhého náhradného prísediaceho M■■■■ M■■■■ bolo alebo nebolo realizované zákonným spôsobom. Ako rozhodujúce sa totiž javí, že náhradný prísediaci v priebehu konania nenastúpil na miesto prísediaceho, ktorému v ďalšej účasti na hlavnom pojednávaní zabránila nejaká prekážka (§ 246 ods. 2 Trestného poriadku). Inými slovami, zákonnosť nominovania náhradného prísediaceho M■■■■ M■■■■ by mohla mať ústavnoprávnu relevanciu z hľadiska základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy iba vtedy, keby tento náhradný prísediaci nastúpil na miesto niektorého prísediaceho a zúčastnil by sa hlasovania.

31. Na základe uvedených záverov možno konštatovať, že uznesenie najvyššieho súdu sa javí v podstate ako vecne správne, nemožno ho považovať za arbitrárne, ale ani za zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľ má na vec iný názor, sama osebe bez ďalšieho nezakladá porušenie jeho označených práv.

32. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2019